REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ maĭ dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șese lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-riĭ de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inuluĭ Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 86. Brașov, Vinerĭ 18 Aprilie (1 Maiŭ). 1903.

Crisa și naționalitățile.

II.

Cu multă hotărîre s'a pronunțat față cu obstrucțiunea primul ministru unguresc, în discursul sĕu de Lunĭ, pentru respectarea absolută a principiuluĭ majorității, pe care l'a maĭ numit și principiul suprem al parlamentarismuluĭ, principiul Ungarieĭ, care dirige desvoltarea vieței sale constituționale.

Li-a vorbit d-l Szell koșuthiștilor cu mult foc de respectul față cu legea și cu constituția, pe care se razimă acest principiu, accentuând că și minoritatea are datoriile sale și rĕspunderea sa.

Li-a spus, că adĭ acéstă minoritate, mâne una ce stă pe altă basă póte decreta de voință a „națiuneĭ“ altă voință, decât pe aceea a majorității legale parlamentare. „Pot veni“, adause primul ministru, „minorităț adĭ naționale, mâne nenaționale, adĭ radicale, mâne reacționare, adĭ cu scopurĭ naționale, mâne pe motive de naționalitate, carĭ sĕ-șĭ redice postulatele și sĕ-șĭ pretindă ale lor. Parlamentarismul va deveni un joc în mânile lor și se póte ușor încuiba în spirite idea rĕtăcită, că în Ungaria s'ar pute guverna și fără constituțiune“.

Când era maĭ aprins în acésta argumentațiune a sa, Coloman Szell fù întrerupt de esclamarea luĭ Beöthy: „*Absolutism de partid*“.

Aceste puține cuvinte indică, care este isvorul oposițiuneĭ estreme a „independenților“, care este motorul principal al obstrucțiuneĭ lor. Eĭ sunt adecă de firma convingere, că majoritatea de adĭ din parlament nu este adevĕrata espresiune a voințeĭ națiuneĭ maghiare și că în realitate oposițiunea representă dorințele și voința majorității covêrșitóre a poporuluĭ maghiar.

Eĭ bine, decă oposițiunea maghiară din dietă nu vede în majoritatea de adĭ a camereĭ nicĭ măcar espresiunea curată și adevĕrată a voințeĭ poporuluĭ maghiar, cine se va maĭ pute mira, că în sînul popórelor nemaghiare, carĭ formeză partea cea maĭ mare a poporațiuneĭ țĕriĭ, dér în parlament nu se pot manifesta aprópe de loc, predomnesce părerea, că acolo sunt representate numaĭ interesele rasseĭ maghiare?

Acest moment l'a avut în vedere de sigur și ministru-președinte, când a admoniat „minoritatea națională“ maghiară, cum o numesce, sĕ nu misce bolovanul din loc, căcĭ nu se pot precalcula săriturile ce le póte face în rostogolirea sa la vale.

N'a fost dér numaĭ o amenințare surdă, cu care s'a adresat șeful guvernuluĭ oposițiuneĭ maghiare obstrucționiste, când i-a pus în vedere, că esemplul eĭ îl va pute urma odată și o minoritate, ce s'ar răzima pe motive naționaliste și ar pute dice, ca și koșuthiștiĭ, că majoritatea de adĭ parlamentară nu representă voința țĕriĭ.

Szell a voit sĕ dică, ceea-ce a scris maĭ înainte cu câte-va dile intimul sĕu, corespondentul luĭ „Neue freie Presse“ arătând, că legea electorală de adĭ nu e asigurată pentru vecie și ar pute veni un timp ca și milióneie de Românĭ, Germanĭ și Slavĭ sĕ 'șĭ pretindă partea lor la guvernarea țĕriĭ.

Adĭ naționalitățile privesc pasiv la luptele dintre partidele maghiare. Dér acésta nu îndreptățesce încă, pe nicĭ un bărbat de stat cu cât de puțină deșteptăciune de a nu calcula de pe acum cu eventualitatea, de care indirect a făcut amintire în dietă primul ministru unguresc.

Obstrucțiunea Cehilor tinerĭ. După cum se anunță din Viena, deputații cehĭ tinerĭ au hotărît, ca cedând dorințeĭ alegĕtorilor lor, sĕ facă *obstrucțiune contra proiectelor pactuluĭ*. In ședința de alaltăerĭ a comisiuneĭ pentru pact, *Kulp* și *Mastalka* au ținut discursurĭ obstrucționiste, prin carĭ au silit pe president sĕ închidă ședința. *Mastalka* a dis între altele, că tributul ce Austria îl plătesce Ungarieĭ va cresce din an în an. Reducerea cvoteĭ Ungarieĭ și sporirea cuoteĭ Austrieĭ, este urmarea rapideĭ crescerĭ a încassărilor după articolĭ de consumațiune, ce se importeză maĭ ales pentru necesitățile Austrieĭ.

Subjugarea Finlandeĭ. Am semnalat ierĭ la scirile ultime, că printr'un ucaz împĕrătesc, s'a întrodus în Finlanda *dictatura* pe timp de treĭ anĭ. Ucazul Țaruluĭ este următorul:

„Dându-ne silința, ca sĕ contopim într'una singuraticile părțĭ ale imperiuluĭ, ne-am ales mijlócele, carĭ sunt acomodate pentru a încopcia marele nostru principat al Finlandeĭ cu celelalte părțĭ ale imperiuluĭ. Aplicarea acestor mijlóce a întimpinat resistență obstinată la o parte a populațieĭ Finlandeĭ. Ómenĭ cu gând rĕu de a determina poporațiunea la oposiție față cu guvernul, s'au dedat la acte, carĭ au turburat viéța liniștită. Ómeniĭ aceștia nu s'au speriat chiar nicĭ de violență față cu cetățeniĭ, carĭ au ținut la fidalitatea lor obligătóre. Intre împrejurărĭ normale, pedepsindu-se delicuențiĭ, s'ar pute restabili ordinea publică turburată. In actualele împrejurărĭ însĕ, după-ce anumite persóne oficiale, între carĭ chiar și judecătoriĭ, nu numaĭ că nu lucréză pentru susținerea ordineĭ, ci eĭ înșișĭ premerg cu esemplu rĕu în ce privesce nesupunerea, — din causa acésta nu se póte îmbunĕtăți situațiunea prin aplicarea mijloculuĭ indicat. Pentru-ca însĕ ordinea și liniștea sĕ se restabilésca în Finlanda și poporul sĕ fie ferit de astfel de influențe, am credut de bine, ca cu esercitarea autorității superióre sĕ însărcinez în Finlanda pe timp de treĭ anĭ pe un comisar special al meu și sĕ-l autorisez cu menținerea ordineĭ. — *Nicolae*“.

Noul dictator are drepturĭ nelimitate. El póte sĕ închidă și desființeze orĭ-ce instituție publică séu privată; póte sĕ detragă autorisarea de activitate și funcționare orĭ-căreĭ librăriĭ, fabricĭ, intreprinderĭ, etc. Póte sĕ închidă orĭ-ce adunare, sĕ espulseze pe orĭ-care cetățén de pe teritoriul țĕriĭ, orĭ sĕ-l deporteze în altă provincie a imperiuluĭ rusesc, — c'un cuvênt, adevĕrat regim de teróre.

Cestiunea Mandșurieĭ. Din Washington se telegrafeză: Ministrul afacerilor strĕine, John *Hay*, a avut o întrevedere cu ambasadorul rus în privința afacereĭ Mandșurieĭ. Pe de altă parte ambasadorul american din Petersburg a remis ministruluĭ afacerilor streine o notă de vie protestare în aceeașĭ afacere: ér ministrul american din Peking a primit ordinul de a exprima guvernuluĭ neplăcerea republiceĭ americane în privința exigențelor rusescĭ și speranța, că China nu va primi propunerile rusescĭ privitóre la ocuparea Mandșurieĭ.

Din dieta ungară.

In dietă se urméză desbaterea asupra proiectuluĭ de indemnitate. Discuțiunile par a nu maĭ avé importanță. Deputațiĭ nicĭ nu maĭ asistă la ședințe în numĕr așa de mare. Fiind o imposibilitate fisică de a-se ameliora până mâne 1 Maiu situațiunea parlamentară și de a-se vota proiectul de indemnitate, starea *în afară de lege* e neîncunjurabilă.

In ședința de alaltăerĭ, Marțĭ, Geza *Polonyi* a ținut un lung discurs obstrucționist, în care a polemisat cu ministru-president Coloman *Szell*. Polonyi a încercat sĕ dovedéscă, că în ceea-ce privesce limba de serviciu și de comandă germană a armateĭ, pactul a fost falsificat. El a pretins sĕ se arate ordinațiunea prin care se impune limba de serviciu și de comandă germană.

Au maĭ vorbit la ordinea dileĭ *Kraszнay* F. și *Csavolszky* L., cel dintâiu polemisând de asemenea cu Szell, cel de al doilea lăudând obstructiunea.

In ședința de erĭ, 29 Aprilie, a vorbit ministrul de agricultură Ignatie *Daranyi*, ca în aceste momente seriόse sĕ spună ce-ĭ zace la inimă. A înșirat relele economice, ce vor deriva din ex-lex și a spus, că din causa obstrucțiuniĭ e incapabil de orĭ-ce lucrare salutară pe teren economic. Daranyi a spus, că statele strĕine tóte desbat convențiile comerciale, numaĭ Ungaria nu, — și acésta érășĭ din causa obstrucțiuneĭ. Guvernul, dise el, nu póte sĕ dea îndĕrĕt, câtă vreme Coróna și majoritatea e pe partea luĭ.

Kubik Bela: Societate pe acțiĭ între guvern și majoritate. (Strigărĭ furtunóse în drépta: la ordine! la ordine!)

Presidentul cere lămurirĭ de la Kubik.

Ministrul *Daranyi* accentuéză lealitatea luĭ Coloman Szell față de oposiție și spune. că procederea oposițieĭ e injustificabilă. Se arată slăbiciune, destrămare atuncĭ, când e necesitate de cea maĭ mare forță. Superioritatea rasseĭ maghiare se dovedesce prin maturitate politică. Maturitatea acésta nu e permis sĕ fie compromisă.

După pausă ministrul de culte *Wlassics* rĕspunde la interpelația luĭ Papp Zoltan în afacerea cântăriĭ imnuluĭ dinastieĭ (Gotterhalte) în șcóle. Wlassics declară, că nu e nimic contrar dreptuluĭ public în acest imn, și că nu póte lua mĕsurĭ contra luĭ.

Desbaterea s'a continuat adĭ.

Sinódele.

Sinodul din Sibiiu.

Sibiiu, 28 Aprilie.

Ședința III, s'a ținut în 28 Aprilie la órele 11.

După cetirea și autenticarea protocoluluĭ ședințeĭ II și după presentarea maĭ multor esibite întrate — deputatul V. *Onițiu* a făcut 2 propunerĭ, una referitóre la esmiterea unuĭ membru din cler pentru studiarea pictureĭ orientale și presentarea unuĭ proiect referitor la pictura și aranjarea internă a bisericeĭ catedrale, care s'a predat comisiuneĭ bisericescĭ; ér a doua referitóre la înființarea unuĭ internat corĕspundĕtor pe lângă gimnasiul nostru din Brașov, care s'a predat comisiuneĭ școlare.

Propunerea deputatuluĭ Dr. P. *Șpan* referitóre la aranjarea festivităților școlare s'a predat comisiuneĭ școlare, ér propunerea deputatuluĭ M. *Cirlea* referitóre la completarea regulamentuluĭ despre administrarea și controla averilor bisericescĭ votat de Sinod în 1901, la comisiunea organisătóre.

La ordinea dileĭ a urmat referada comisiuneĭ verificătóre, care prin raportorul Dr. I. *Șenchea* propune, ér Sinodul declară de verificațĭ pe următoriĭ deputațĭ: Dr. Miron Cristea, Tit V. Gheaja, Iosif Morariu, Vasile Damian, Sim. Dragomir, V. Tordoșan, Dr. E. Mețianu și L. Triteanu.

In causa alegeriĭ de deputat clerical din cercul Sighișóra se dispune cercetare.

Ședința proximă va fi mâne la órele 10. La ordinea dileĭ va veni maĭ întâiŭ referada comisieĭ organisătóre asupra raportuluĭ consistoriuluĭ plenar.

— 29 Aprilie.

Ședința IV s'a ținut la *29 Aprilie.* Deputatul Grigore *Pletos* face propunerea, ca sinodul sĕ enunțe, că e necesară reorganisarea învĕțămêntuluĭ în seminariul teologic al archidiecesei, și la sesiunea proximă sĕ vină consistoriul cu proiect în privința acésta, compus pe basa ideilor date de propunĕtor, astfel, ca teologia sĕ primésca rangul academic, care îĭ compete.

Dep Ars. *Vlaicu* propune, ca sinodul sĕ decreteze de obligătóre cercetarea biserici din partea tuturor ómenilor, carĭ stau în serviciul biserici.

Deput. I. *Fărcaș* interpeléză în cestiunea ridicăriĭ P. C. Sale Archimandrituluĭ Dr. Ilarion *Pușcariu* la rangul de Archiereu, cerênd lămurirĭ despre pedecile neesecutăriĭ conclusuluĭ adus în unanimitate din partea sinoduluĭ archidiecesan în privința acésta.

I. P. S. Sa Archiepiscopul și *Metropolitul* promite, că va rĕspunde în una din ședințele viitóre.

Se întră în ordinea de di.

Comisiunea verificătóre, prin raportorul eĭ Dr. *Șenchea*. propune verificarea deputaților mirenĭ aleșĭ în cercul Bistrița.

Deput. P. *Cosma* propune cercetare. La votare se primesce cu majoritate de vot propunerea comisiuniĭ.

Cu privire la protestul înaintat în contra alegeriĭ din cercul electoral Têrnava, comisiunea propune verificarea deputaților aleșĭ.

Deputatul P. *Cosma* propune cercetare. Vorbesc la obiect deputațiĭ Dr. Vlad,

Dr. Cristea, Vasile Damian, I. P. S. Sa presidentul, P. Cosma, şi raportorul Dr. Şenchea, care insistă pe lângă verificare.

Se pune la vot propunerea d-lui P. Cosma, care întrunesce majoritatea. Se ordonéză deci cercetarea.

Se propune verificarea deputatului Dr. Vlad, ales în cercurile Deva şi Geoagiu. Se primesce. Deput. Dr. Vlad optéză pentru cercul Deva. Cercul Geoagiului se declară vacant.

Urméză raportul comisiunei organisătóre asupra raportului consistorial plenar.

Raportor Partenie *Cosma*, care própune primirea în general a raportului presentat, şi întrarea în discuţia specială.

Discuţie se nasce la postul de referent şcolar. Comisiunea propune întregirea prin alegere. P. C. Sa archimandritul Dr. Puşcariu propunu, ca postul sĕ rĕmână neîndeplinit pentru anul acesta. Se pune la vot şi majoritatea e pentru amânarea alegerii.

Celelalte propunerĭ ale comisiunii se primesc fără discuţie, luându-se spre scire comunicatele consistoriului.

Aceeaşĭ comisiune propune prin raportorul P. Cosma, sĕ dée sinodul aprobare definitivă „instrucţiunei pentru esactorat şi cassa archidiecesană", votată în anul trecut pe un an de probă.

Se primesce propunerea comisiunii.

Rap.

*

Sinodul din Caransebeş.

In *şedinţa 11-a* de Lunĭ secţiunile şĭ-au făcut rapórtele despre actele electorale mirene şi preoţescĭ şi se verifică deputaţii a căror alegere s'a făcut în regulă şi mandatele cărora n'au fost protestate.

După acésta presidiul constată şi enunţă capacitatea Sinodului de a aduce deicsiunĭ valide.

Se aleg notarii: Dr. Iosif Badescu, Dr. P. Ionescu, Ioan Marcu, Dr. Tuliu Tămăşel, Ioan Crăciunel şi George Beban.

Urméză alegerea comisiunilor:

1) Comisiunea *verificătóre*: Andreiu Ghidiu, Ilie Curescu şi Patriciu Dragalina.

3) Comisiunea *bisericéscă*: Mihaiŭ Popoviciu, Dr. George Popoviciu, Alesandru Lupu, Alexiu Oniţiu, Dr. George Dobrin şi Dr. Pahomie Avramescu.

3) Comisiunea *şcolară*: Ioan Pinciu, Ioan Pepa, Zeno Mocsonyi, I. M. Roşu, Dr. Stefan Petrovicĭ şi Ioan Marcu.

4) Comisiunea *financiară*: Filaret Musta, Filip Adam, Sebastian Olariu, Dr. Alesandru Mocsonyi, Ilie Trăila, Ioan Budinţianu, Ilie Curescu, Iosif Stoianel şi Dr. Ioan Popoviciu.

5) Comisiunea *specială*: Filaret Musta, Dr. Iosif Badescu, Dr. George Popoviciŭ, Dr. Alesandru Mocsonyi, Ilie Trăilă, Coriolan Brediceanu, Ioan Budinţianu, Titu Haţeg, George Serb.

6) Comisiunea *petiţionară*: Dr. Iuliu Olariu, Sofronie Avramescu, Dr. Aurel Novac, Dr. Petru Zepeneag, Dr. Petru Mladin şi Isaia Stoica de Haţeg.

Şedinţa a treia s'a ţinut Marţĭ.

*

Sinodul din Arad.

In şedinţa de Lunĭ s'au cetit rapórtele referenţilor secţiunilor şi s'a verificat credenţionalele a 44 deputaţi. 16 mandate au fost transpuse comisiunei permanente verificătóre.

S'a constituit apoi biroul sinodal şi comisiunile: organisătóre, bisericéscă, şcolară, epitropéscă, verificătóre, petiţionară şi budgetară.

Cestiunea macedoneană.

Escadra italiană din Mediterana va fi pusă pe picior de rĕsboiŭ imediat după ce regele Angliei va pleca din Neapole. Escadra va pleca în spre cóstele Albaniei unde va face o demonstraţiune navală. Nu se confirmă svonul, că acéstă demonstraţiune va fi urmată de-o debarcare de trupe.

*

Circulă svonul, că trimişii Sultanului au fost primiţĭ la Bogradoz cu focurĭ de puşcă. Tóte satele din jurul lacului Okrida sunt revoltate. Batalióne de redifĭ au fost trimese în grabă spre Monastir pentru a restabili ordinea.

*

După nisce informaţiunĭ sigure primite din sursă autorisată din Sofia de către cercurile diplomatice din Viena, în Bulgaria s'a sĕvîrşit o schimbare în opinia publică relativ la cestiunea macedoneană. Astădĭ opiniunea este în acord cu guvernul bulgar, adecă, că este mai bine sĕ se facă pe placul Austro-Ungariei şi al Rusiei şi de-a aştepta efectul reformelor ce se vor întroduce în Macedonia. Acéstă scire a făcut o impresie favorabilă în cercurile diplomatice.

*

La întrunirea ţinută la teatrul „Fossati", din Milano, şi care a fost convocată de comitetul Pro Armenia şi Macedonia, au asistat mulţĭ senatorĭ şi deputaţĭ italianĭ. Au trimis adesiunĭ numĕroşĭ senatorĭ şi deputaţĭ italianĭ, precum şi asociaţiunĭ italiane din strĕinătate, primării, societatea „Corda Fratres" şi comitetul armean, care-şĭ are reşedinţa la Geneva.

S'au pronunţat discursurĭ, carĭ au fost mult aplaudate.

Au vorbit şi armeanul Melikof şi macedoneanul Radeff. S'a votat prin aclamaţiune o ordine de ḑi, în care se fac urărĭ, ca puterile europene sĕ găsĕscă un mod d'a face sĕ înceteze suferinţele pe carĭ le îndură macedonenii şi armenii.

*

Se telegrafiéză din Constantinopol, că triburile albanese Gegren şi Toski, s'au unit pentru a resista trupelor turcescĭ.

*

„Le Temps" din Paris scrie:

In urma nouelor resoluţiunĭ luate de Albanesĭ, — resoluţii pe carĭ Turcii le ascund cu grije, la Belgrad se rĕspândesce din ce în ce mai mult scirea, că un masacru al Sêrbilor din Serbia-veche va avé loc în curênd. Albanesii au declarat în adevĕr comisiunei de pacificare, „că nu vor suferi, ca Sultanul sĕ-i mai vîndă şi sĕ-i mai trădeze, sacrificându-le privilegiile ghiaurilor şi impunêndu-le reformele; că vor extermina pe Sêrbĭ, mai înainte de a-se aplica reformele şi că vor resista chiar Turcilor până la ultima picătură de sânge, preferând mórtea, decât o viéţă lipsită de independenţă şi de libertăţile lor seculare".

SCIRILE ḐILEI.

— 17 Aprilie v.

Ḑiua de mâne Vinerĭ, 1 Maiŭ st. n., fiind serbată de lucrătorĭ ca ḑi de repaos, pe care o ţine şi personalul din tipografia nóstră, numĕrul proxim al ḑiarului nostru va apăre Sâmbătă séra.

Regele Eduard la Roma. Regele Angliei a sosit Lunĭ în Roma. Pe tot parcursul, linia ferată era păzită de trupe. A fost primit de regele Victor Emanuel III, de principii regalĭ, de miniştrii şi de membrii autorităţilor. Suveranii s'au îmbrăţişat, apoi regele Eduard a trecut în revistă compania de grenadirĭ, în vreme ce musica intona imnul engles. Apoi suveranii s'au urcat în aceaşĭ trăsură şi pornesc către Quirinal. Pe tot parcursul, trupele înşirate presentau armele, musicele intonau imnul engles şi italian, ér mulţimea imensă aclama. In piaţa Esedra, primarul Romei, prinţul Colonna, cu consiliul municipal, a salutat pe regele Eduard în numele Romei. Tóte stradele şi pieţele prin carĭ a trecut cortegiul, erau splendid împodobite cu festóne, cu statui ale Victoriei, aurite, cu vase marĭ policrome, cu scuturĭ regale englese şi italiane, cu stégurĭ şi covóre scumpe pe la ferestri. La palat, regele Eduard a fost primit de regina Elena încunjurată de dómnele de onóre şi de gentilomĭ. Regele Eduard a sărutat mâna reginei. In piaţa Quirinalului se aflau asociaţiunile cu stégurĭ. Tot Lunĭ regele Eduard a visitat pe regina vĕduvă Margareta. Oraşul era splendid iluminat. Marţĭ s'a dat la teatrul Argentina o mare representaţie de gală cu „Rigoletto" şi „Balul Japon". Miercurĭ diminéţa au fost trecuţĭ în revistă 25 de mii de soldaţĭ, apoi s'a dat un dejun la ambasada englesă. După amiaḑĭ regele Eduard a visitat pe Papa. Adĭ Joi se va da un mare prânḑ la Quirinal.

Sentinţa în procesul ciocnirei de la Cernavoda. Tribunalul Covurluiŭ, şĭ-a dat sentinţa în procesul de daune-interese intentat Statului român de societatea de navigaţiune ungară pentru „perderea vaporului Ferencz Iozsef", scufundat în ciocnirea cu remocherul român „Radu Negru", la Cernavoda. Sentinţa respinge ca neîntemiată acţiunea în daune, întrodusă de către Societatea ungară de navigaţiune fluvială şi maritimă cu sediul în Galaţĭ, contra ministeriului lucrărilor publice din România, cât şi cererea de intervenţie, întrodusă de către Societatea de asigurare „Providenţa" din Viena, contra aceluiaşĭ ministeriu; Admite acţiunea reconvenţională în daune, întrodusă de ministeriul lucrărilor publice, contra soc. ungare de navigaţie; Constată, că abordagiul vaporului „Ferencz Iozsef" şi „Radu Negru" ce a avut loc pe Dunăre la podul Cernavoda în nóptea de 23–24 August 1902, a fost provocat prin culpa căpitanului vaporului ungar E. de Peregrini şi în consecinţă; Declarând soc. de navigaţie ungară ca singura responsabilă de avariile causate ambelor vapóre şi mărfurilor aflate pe cel ungar: *Condamnă societatea de navigaţie ungară, sĕ plătéscă ministeriului lucrărilor publice 1234 lei daune*, socotite drept valórea avariilor suferite de vaporul „Radu Negru" şi *2050 lei cheltuelĭ* de judecată, în care sumă, întră 1050 lei, plătiţĭ experţilor de către ḑisul ministeriu; Mai condamnă societatea de navigaţie ungară, sĕ plătéscă experţilor plus de onorariu câte 600 lei de fiăcare, cât şi 200 lei interpretului Bella de Putrik, ca onorar şi spese de transport.

Distincţiune rară. Distinsa poetă şi scriitóre *Lucila Chiţu* (d-na Jules Brun), bine cunoscută şi cetitorilor noştri din lucrările sale literare române şi din traducerile unor escelente tratate ale sale francese, publicate în traducere română şi în ḑiarul nostru, a fost numită *oficer al instrucţiunei publice a Franciei.* Insemnele acestei decoraţiunĭ sunt o frunză de palmier şi o ramură de laur în argint, susţinute de o pantlică violetă. Decretul numirei sale, pentru care o felicităm, pórtă data de 1 Martie 1903.

Din Veneţia se anunţă, că escursioniştii românĭ din România, după ce au visitat Florenţa, au sosit Duminecă în acelaşĭ oraş, unde li-s'a făcut o splendidă primire. Lunĭ séra escursioniştii au plecat la Fiume pentru a se reîntórce în ţéră.

Pentru masa studenţilor academicĭ din Cluşiŭ au întrat contribuirĭ de la următorii: „Olteana" institut de credit în Viştea inf. 40 cor., „Bistriţiana" institut de credit în Bistriţă 200 cor., „Crişana" institut de credit în Brad 100 cor. Colecta Dr. Ioan Radu, profesor în Brad: (Vasilie Damian 2 cor., Ioan Rusu medic 20 cor., Romul Coţioiu 20 cor., Dr. Robul Nicol. 4 cor., Victor Ancean 4 cor., Ioan Cutean 4 cor., N. Florea. 1 cor., Nedescifrabil 1 cor., Sabău 4 cor., Petru Rimbaş 2 cor., Vasiliu Boneu 2 cor., Nicolau Bedea 1 cor.) 69 cor. Priméscă binevoitorii donatorĭ şi pe acéstă cale mulţămita nóstră. — *Direcţiunea institutului de credit şi economii „Economul" din Cluşiŭ.*

Congres slavist. Din Petersburg se depeşéză cu data de 25 Aprilie: Conferenţa slaviştilor de astădĭ a decis ca în a. 1904. în August sĕu Septemvrie, sĕ se convóce în Petersburg *un congres slavist,* la care vor fi învitaţĭ savanţĭ din strĕinătate şi guvernele strĕine. Spre scopul acesta se vor înfiinţa Comitete de pregătire atât în Rusia, cât şi în strĕinătate. Propunerea profesorului *Gorg* (Bonn), ca Enciclopedia slavă proiectată, sĕ se publice *în limba germană*, a fost *respinsă* cu tóte voturile, contra două. Conferenţa s'a declarat pentru *o ediţie în limba românéscă.* Articolii învĕţaţilor strĕinĭ se vor eda, ca broşurĭ, şi în limbile originale.

F. Z. M. baron Beck, şeful statului major general, îşĭ va începe călĕtoria oficiósă din anul acesta prin Galiţia la 14 Maiŭ a. c. Va fi însoţit cam de 50 oficerĭ, printre carĭ numĕroşĭ generalĭ. Călĕtoria se va face prin ţinuturile Oswiecim, Kenty şi Bielitz-Biala.

D-şóra Curtuţiu — Dr. medicinae. Sâmbătă a fost promovată la universitatea din Budapesta doctor în sciinţele medicale d-şóra Valeria *Curtuţiu*, fiica advocatului Curtuţiu din Arad. D-şóra Curtuţiu a practisat deja un an de ḑile la clinica profesorului Klug şi prin tese de concurs a câştigat câteva premii de la facultatea de medicină.

Căpitan român distins de Maj. Sa. Grigorie *Salvan*, de origine din Năsĕud, căpitan de comptabilitate la regimentul de ulanĭ nr. 11 în Pardubitz (Boemia), acum de curênd a fost distins din partea Maj. Sale cu *crucea de aur* cu corónă, pentru meritele câştigate în serviciul sĕu îndelungat ca şef al mai multor oficii de comptabilitate.

Un Român decorat de Sultanul. D-l Dionisie *Cimponeriu*, director de postă şi telegraf în Serajevo, a fost decorat de Sultanul cu ordinul „Medsidje" cl. II.

Fóie nouă socialistă. Ḑiarul „Deva és Videke" anunţă, că d-l *Osvadă*, directorul însoţirii economice „Agricola", va scóte o nouă fóiă română *socialistă* cu numele „Aurora", care se va tipări în tipografia „Ideal" a d-lui V. Barcian.—Fóie nouă şi încă *socialistă?* Noi credem, că ḑiarul maghiar din Deva şĭ-a permis o glumă în socotéla d-lui Osvadă.

Jubileul Societăţii filarmonice din Braşov. La 6 Maiŭ se vor împlini 25 de anĭ, de când s'a înfiinţat *societatea filarmonică* din Braşov. Din incidentul acesta societatea va arangea o festivitate în ḑilele de 5 şi 6 Maiŭ împreunată c'un mare concert. Anume în 5 Maiŭ, la órele 8 séra, se va ţiné o *şedinţă festivă* în sala albastră de la Redută. Joi în 6 Maiŭ la órele 7½ se va da un mare *concert festiv* în sala cea mare a Casei de concerte, ér la 9 óre séra un *banchet* în sala albastră din aceeaşĭ casă. Carte pentru banchet se póte cumpĕra cu preţul de 3 coróne din librărie H. Zeidner, cel mult până la 5 Maiŭ. Societăţile învitate şi óspeţii strĕinĭ sunt rugaţĭ a-şĭ anunţa participarea lor la cassarul Societăţii, d-l Carol Spiel (Strada Michail Weiss 8.)

Programul concertului: I. I. L. v. Bethoven: Symphonie nr. 8 (F. dur) *a)* Allegro vivace e con brio; *b)* Allegretto scherzando; *c)* Tempo din Menuetto; *d)* Allegro vivace. II. Ioh. Seb. Bach: Concert pentru 2 violine, trompete, flaute şi oboe (d-nii Dietzmann Altdorfer şi Dvorak) *a)* Allegro; *b)* Andante; *c)* Allegro assai. III. G. Rossini: Quvertură la „Wilhelm Tell." — On. membrii ajutătorĭ sunt rugaţĭ a-şĭ alege locurile în librăria H. Zeidner de la 1—4 Maiŭ, tăindu-li-se acolo cuponul II. Vêndarea generală de bilete se va începe la 5 Maiŭ a. c.

Invăţătorii germanĭ din România au ţinut o conferenţă în sĕptĕmâna trecută.

O călătorie în jurul lumei pe cămilă. Se anunţă din Petersburg: Doi fraţĭ Arsen şi Paul Draginoff, au intreprins o călĕtorie în jurul lumei, pe cămilă, şi speră, că într'un an vor sosi érăşĭ în Petersburg. Este un rămăşag de 20,000 ruble la mijloc. Intreţinerea în decursul călĕtoriei, fraţii vor sĕ şĭ-o câştige prin producţiunĭ musicale.

Călĕtoriile împĕratului Wilhelm. Un ḑiar german a făcut suma călĕtoriilor şi deplasărilor împĕratului Wilhelm în mai puţin de un an, de la 1 Maiŭ 1902. Impĕratul Wilhelm a făcut în acest interval 50 călĕtorii şi a străbătut 40 mii km.

Desvĕlirea monumentului lui C. A. Rosetti. Cu ocasiunea serbării de la 20 Aprilie pentru desvĕlirea monumentului lui C. A. Rosetti, scrie „Voința Naț.“, aflăm, că vor depune coróne și Românii basarabenĭ stabilițĭ în țéră. Acei Românĭ, la aniversarea de 25 anĭ a diarului „Românul“, au oferit fondatorului acelui diar o cupă în aur, de-o lucrare artistică însemnată. Ei țin sĕ esprime și acum naționalistului, care fù Rosetti, omagiul lor de recunoscință.

Tipografia Carol Göbl, fostă C. A. Rosetti, va depune o corónă în bronz, lucrare artistică. Ea imprimă și va distribui, cu ocasiunea desvĕlirii, o broșură întitulată: *C. A. Rosetti ca tipograf.* Acéstă broșură, pe lângă o scurtă schiță biografică a lui Rosetti, va conține și titlul cărților și diarelor tipărite în tipografia C. A. Rosetti cu începere de la 1845.

Se va vedé, în numita broșură și programa apărută, în 1859, în fruntea *„Românului“*, programă, care a călăuzit munca spornică a acelui diar, care a contribuit la clădirea, mai întâiŭ în mințile și inimele Românilor, a României moderne.

Broșura a ținut s'amintéscă generațiunii de astădĭ, că Rosetti, în tinerețea lui, a fost și poet, poet gustat, poet ajuns popular. Ea conține poesiele: *„La fracul meu“.* — *„Cămașa fericitului“* și *„Tu-mĭ diceai odată.*

In „Fracul meu“, Rosetti satiriséză obiceiurile urîte de pe acea vreme.

In „Cămașa fericitului“ ideia e acésta: un mare împĕrat se bolnăvesce și nu-șĭ póte găsi leac; i-se spune, că singurul mijloc prin care s'ar puté lecui, este sĕ îmbrace cămașa unui fericit. Trimite dér în lume sĕ-i caute acea cămașă. Solii colindă lumea, caută în tóte stradele sociale pe fericit și, descurageațĭ, se întorc sĕ-i dea sémă de solia lor, și-i dic:

Ascultă împĕrate, cu multa ta răbdare,
Sĕ-țĭ dăm o socotélă de greaua 'nsărcinare
Ce tu ne-ai renduit
Am fost trimișĭ de tine spre-a bóle-țĭ vindecare
Se-țĭ cumpĕrăm cămașa acelui om orĭ-care,
In lume-i fericit.

apoi descriu tot ce au făcut, cum au dovedit, că

...„astă lume e haos de durere
și'ntrînsa nimenĭ nu e sĕ n'aibă vr'o dorire
Se fie fericit.

Totușĭ

— dintr'o vale, mergĕnd, noi audirăm
de bucium o cântare, și'ndată înmărmurirăm
d'e-t sunet fericit.

Impĕratul, fericit, le dise:

— Curĕnd, curĕnd, cămașa, că bóla me trudesce
Sĕ'mbrac curĕnd cămașa, o frate, te grăbesce
Că sunt pré chinuit.
— Ițĭ spunem, împĕrate, cu mare întristare.
Că n'are nicĭ cămașe pe densul omul care
Se află fericit.

De la Reuniunea rom. de gimn. și de cântărĭ (Brașov).

Apel.

Din raportul general al comitetului „Reuniunei române de gimnastică și de cântărĭ din Brașov“, cetit în adunarea generală ținută în 10 Martie v. a. c. reiese, că atât numĕrul membrilor ajutătorĭ, cât și cel al membrilor activĭ din corul acestei Reuniunĭ, în anul espirat a scădut în mod simțitor.

Subscrișii, în numele comitetului Reuniunei nóstre, ne simțim datorĭ a încunosciința pe calea acésta despre simptomul îngrijitor amintit și pe acea mare parte a publicului român din loc, care neparticipând la adunarea gen., nu a avut ocasiune mai de-aprópe a-se informa mai esact despre greutățile și neajunsurile, cu carĭ se luptă acéstă vechiă și scumpă instituțiune culturală a nóstră în împlinirea chemării sale nobile.

Facem o dare de sémă în fața publicului român din loc, când constatăm, că pe cât de îmbucurător este pentru noi avêntul mare, ce și-l'a luat Reuniunea în celea ale artei musicale, de când conducerea corului ei se află în mânile apreciatului și neobositului nostru măestru G. Dima, pe atât de neplăcut ne atinge faptul, că Reuniunea acésta, care în timpul din urmă a purtat prin representațiunile sale musicale grea, cinstită și în același timp și victoriósă luptă întru împodobirea numelui de *„român“*, nu se vede sprijinită și încurageată cu destulă căldură și interes din partea chiar a acelora, a căror datorință morală ar fi a-i promova interesele ideale.

Pentru direcțiunea și activitatea internă a acestei Reuniunĭ rĕspunde comitetul, dér pentru esistența ei va avé rĕsponsabilitatea publicul român din loc, — și acest public, care chiar în orașul nostru a sciut sĕ esceleze în jertfele aduse pe altarul *credinței* și a *sciinței*, sperăm, că va da ascultare și glasului nostru, când îi cerem ajutorul lui pentru acésta Reuniune, care este *poesia* vieții nóstre sociale.

Apelăm decĭ din nou la publicul nostru și-l rugăm, ca înscriindu-se în numĕr cât de mare, parte ca membrii activĭ, parte ca ajutătorĭ, sĕ sprijinéscă interesele acestei Reuniunĭ, căcĭ succesele ei în cultivarea artei vor fi podóba și fala românismului, la care apelăm.

Toțĭ acei st. domnĭ și dame, carĭ doresc a fi primițĭ în corul Reuniunei, sĕ binevoiéscă mai întâiŭ a-se anunța la d-l dirigent G. Dima pentru de a li-se esamina vocea, ér aceia, carĭ doresc a păși în sînul Reuniunei ca membrii ajutătorĭ, (taxa anuală 10 cor.) vor binevoi a-se anunța la biroul comitetului.

Brașov, 17 Aprilie v. 1903.

Dr. *Vasile Saftu*, v.-president. *Aurel Ciortea*, secretar.

Din rapórtele Sinodului archidiecesan.

Raportul senatului școlar.

Gimnasiul superior din Brașov. In anul școlar 1901/2 au funcționat la acest gimnasiu 12 profesorĭ, dintre carĭ 9 definitivĭ și 3 suplențĭ.

S'au înmatriculat cu totul 311 elevĭ, anume 308 ordinarĭ și trei privatiștĭ. Fată de anul trecut o decrescere de 9 elevĭ.

In cursul anului au părăsit gimnasiul 4 și au murit trei elevĭ. Cu finea anului au mai rĕmas 301.

Școla reală inferióră din Brașov. La acéstă școlă au funcționat 6 profesorĭ, între carĭ cincĭ ordinarĭ definitivĭ și unul suplent.

Elevĭ înmatriculațĭ au fost 99, toțĭ ordinarĭ. Dintre aceștia în decursul anului au părăsit școla 9. La finea anului au rĕmas 91. Fată de anul trecut o crescere de 11.

După confesiune au fost gr. or. 77; gr. catolicĭ 6; de legea mosaică 8; după naționalitate: românĭ 83 și 8 evrei.

Afară de profesorii de la gimnasii și școlele reale, indicațĭ ca profesorĭ definitivĭ și suplențĭ, au mai funcționat la aceste institute și 6 profesorĭ, ca secundarĭ și ajutătorĭ.

Suma tuturor elevilor înmatriculațĭ la gimnasiu și reale a fost 410, din aceștia în decursul anului au părăsit școlele 15 inșĭ, rĕmânênd la finea anului 395. Fată de anul trecut o crescere de 15.

Gimnasiul inferior din Brad. La acest institut au funcționat 6 profesorĭ ordinarĭ definitivĭ, între carĭ se consideră și directorul.

S'au înmatriculat cu totul 116 elevĭ ordinarĭ. Față de anul trecut cu 114 ordinarĭ și 8 privatiștĭ, un scădĕmênt de 33. In cursul anului au părăsit gimnasiul 11, rĕmânênd cu finea anului 105, față de anul trecut o decrescere de 40.

Școla comercială superióră din Brașov. La acéstă școlă au funcționat în anul 1901/2 cu totul 11 profesorĭ, între carĭ 5 ordinarĭ definitivĭ, 3 suplențĭ, 1 definitiv pentru musică, 1 definitiv pentru gimnastică și 1 catechet.

Școlari înmatriculațĭ au fost 101; între carĭ 96 ordinarĭ și 5 privatiștĭ. In cursul anului au părăsit școla 6, rĕmânênd la finea anului 90 ordinarĭ și 5 privatiștĭ.

Secțiunea pedagogică a seminarului Andreian In secțiunea pedagogică au funcționat în decursul anului 6 profesorĭ, între carĭ 3 ordinarĭ și 2 provisorĭ. Pe lângă acestia un prof. definitiv estraordinar pentru cântările bisericescĭ; 1 prof. provisor estraordinar pentru musica vocală și instrumentală.

In secțiunea pedagogică s'au înmatriculat 153 elevĭ. Din aceștia în cursul anului au părăsit institutul 6 și 1 a fost eliminat. La finea anului au rĕmas decĭ 146. Față cu anul trecut o crescere de 3.

Școlele poporale. Copii de școlă, obligațĭa frecventa școla au fost în anul școlar 1901/3: De la 6—12 anĭ de ambe sexele: 72.259. De la 13—15 anĭ: 30.675. Suma tuturor copiilor obligațĭ 102.934. Din aceștia au frecventat școla în semestrul I. 73.830 în semestrul II. 61.446.

Suma tuturor copiilor carĭ au frecventat în terminul mediu al sumelor din cele douĕ semestre 67.638. Fată de anut trecut mai mult cu 4471 elevĭ.

Adăogênd la numĕrul acesta și numĕrul copiilor, carĭ frecventéză școlele poporale de altă confesiune, de stat și comunale cu 10.795, numĕrul tuturor, carĭ frecventéză școla, a fost 79.799 séu 77%.

Edificii și grădinĭ școlare. Edificii școlare proprii au avut 705 comune bisericescĭ, închiriate 92, cu totul 797.

Intre aceste sunt arătate ca corespundătóre 566, ca necorĕspundătóre 231.

Grădinĭ școlare sunt arătate 528; 357 cultivate și 171 necultivate; n'au grădinĭ școlare 269. Fată de anul trecut se arată un progres îmbucurător.

Averea școlelor. Edificii, agrii, fânațe, vii, pășune, s'a arătat în valóre de cor. 2.474;292·78 Ca avere mișcătóre: hârtii de valóre, banĭ în numĕrar, mobiliar 567,825.73 suma cor. 3.042,608·74. Venitul anual al averii școlare face peste tot cor. 399.176,56.

Salariile învețătorescĭ. In anul școlar 1901/2 s'au urcat la suma de 577,723.54 coróne.

Numĕrul școlelor. In archidiecesă se presintă cu 706 școle în parochiile matre și cu 71 în filii, adecă cu 777 școle Lipsesce școlă în 135 matre și 162 filii. In 58 matre și 3 filii s'au susținut școla comună cu gr. cat., dér avênd caracter gr. cor. 430 parochii matre și 69 filii șĭ-au trimis copiiĭ parte la școlele gr. cat. parte rom. cat., evang. lut. ev., reform. unitare, de stat și comunale.

Invĕțătorii. In anul școlar 1901/2 au fost cu totul 995 învĕțători, între aceștia definitivĭ 455, provisorĭ 274, și tolerațĭ 266. S'au înființat 10 posturĭ nouĕ.

Fața cu anul trect la învĕțătorii definitivĭ se arată un progres de 47. La cei provisorĭ a scădut numĕrul cu 16, ér numĕrul celor tolerațĭ a scădut cu 10. S'au desființat 3 posturĭ învĕțătorescĭ.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 30 Aprilie. (Telegr. part. a „Gaz. Trans.“) Adĭ s'a pertractat la Curie recursul dat contra sentinței în procesul de pressă ce i-s'a fost făcut d-lui *Teodor V. Păcățianu* pentru primul volum din *„Cartea de aur“*. Pentru tóte punctele de acusare, Curia a stabilit un singur delict, al agitației. In urmă după apĕrarea splendidă, demnă și energică, susținută de d-l advocatedin Lugoș Coriolan *Brediceanu*, Curia *a redus pedépsa la șese lunĭ închisóre de stat, și a cassat amenda.* La pertractare a fost de față și condamnatul.

(D-l T. V. Păcățianu fusese condamnat în 25 Noemvrie 1902 de Curtea cu jurațĭ din Clușiŭ, la 8 lunĭ închisóre de stat, 400 coróne amendă și 1587 cor. cheltuelĭ de proces. — Red.)

Bucuresci, 29 Aprilie. Un corespondent din Sofia al diarului „La Roumanie“ dă următórele detailurĭ despre ceremonia inaugurării mausoleului bravilor ofițerĭ rușĭ și românĭ cădțĭ în rĕsboiul de la 1877.

După defilarea trupelor, generalul Nicolaeff, adjutantul prințului, a dis, că armata bulgară trebuie sĕ ia esemplu din bătălia victoriósă de la Plevna. A terminat strigând: Trăéscă împĕratul Rusiei! Trăéscă regele României! Trăéscă principele Bulgariei!

La banchet generalul Nicolaeff a ridicat paharul în sănĕtatea regelui Carol, dicĕnd: „Locul pe care stăm, face sĕ renască în noi suvenirea recunoscĕtóre a sacrificiilor, ce le-a făcut poporul român și suveranul sĕu prin incomparabilul sprijin dat liberării Bulgariei“. Au mai toastat d-nii Bachmetief, agent diplomatic al Rusiei și N. Mișu, agent diplomatic al României. Cel dintâiŭ a urat Bulgariei pace și fericire, ér d-l Mișu a dis, că primirea făcută deunădĭ Suveranului României în Bulgaria, este o probă a raporturilor amicabile ce esistă între cele douĕ țĕrĭ, raporturĭ pe carĭ regele României le apreciéză mult. Discursul d-lui Mișu a fost călduros aplaudat.

Chișineu, 29 Aprilie. Pe zidurile orașului a fost afișată o proclamație a Țarului, prin care împĕratul Rusiei îșĭ esprimă nemulțumirea pentru cele întêmplate.

Diverse.

Surîsul reginei Alecsandra. — Este de notorietate publică, atât în regatul Marei Britanii cât și în celel'alte țĕrĭ, că regina Alexandra, soția lui Eduard VII, are surîsul cel mai grațios, cu melancolia cea mai dulce și cel mai captivant surîs, care a luminat vre-odată figura unei femei.

Acestui surîs diarul „Debats“ îi consacră un articol, în care spune, că pentru surîsul reginei, Londonesii stau în picióre óre întregĭ pe ploie și prin umezélă la porțile palatului Buckingham. Pentru un surîs al reginei orĭ-ce engles demn de numele acesta este gata sĕ înfrunte de o miie de orĭ mórtea.

In fața acestei mișcărĭ de entusiasm, englezóicele au fost, cum s'ar dice „mișcate“, și gândindu-se la avantagiile ce ar urma pentru fie-care din ele, décă ar poseda puțin din farmecul care emană din regina Alexandra, au început sĕ copieze ilustrul surîs al Suveranei.

Ceva mai mult încă: „Profesorii de frumusețe“ au început sĕ furnice prin întregul regat, până și prin cele mai din urmă sate pentru a da lecții de surîsul reginei.

Lecția se dă pentru modesta sumă de o jumĕtate corónă.

In special, cursurile acestea se predau *lagy*-ilor; dér nicĭ *gentlemen*-ii nu sunt esclușĭ:

„Lăsațĭ se cadă ușor colțul buzelor, dice profesorul de frumusețe; luați-vĕ un aer de tristețe... perfect... avețĭ *surîsul*.... surîsul reginei“...

Minunele razelor X. (Roentgen). Poliția japonesă a avut idea de a se folosi de razele X. pentru a descoperi pe nisce hoțĭ îndemânaticĭ, carĭ în atelierele monetăriei din Tokio, furau bucățĭ de aur și de argint. De géba inspectorii au cercetat pe lucrătorĭ la eșire, nu găsiau nimic, ér hoțiile continuau a se face mereu. Hoții în adevĕr aveau obiceiul de a înghite piesele înainte de a pleca și apoi luau un fel de vomitiv, când se întorceau acasă. Administrația monetăriei s'a adresat poliției, ca sĕ pue capĕt acestor hoții. Șeful brigadei a adus din Philadelphia un mare aparat pentru razele X. S'au cercetat corpurile lucrătorilor și s'au găsit, că stomacurile lor erau pline cu bucățĭ de aur și de argint.

Noul palat de marmură al bursei din New-York. Miercurea trecută au serbat financiarii Americei din Wohlstreet (New-York) înaugurarea noului palat al bursei, clădit cu o pompă fenomenală. Sala principală, care e cu deosebire luxuósă este decorată cu marmurĭ de diferite colorĭ și boltită cu'n tavan esecutat în aur. Un aparat de ventilare unic în tótă lumea hrănesce spațiul pe óră cu 12 milióne urme cubice de aer curat, care după trebuință póte se încălzéscă érna, vara se rĕcorescă și când vremea e umedă trebue sĕ rĕmână uscat. 6000 lămpĭ candescente electrice luminéză localitățile întinse, carĭ se încăldesc printr'un sistem de țĕvĭ de vapor de o lungime de 14½ miluri englese. In catul cel mai de sus se află un admirabil restaurant și un spital pentru casurĭ de necesitate.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop**

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Aprilie n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121 30
Renta de corône ung. 4%	99.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	92 40
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonurĭ rurale ungare 3½%	2 2 75
Bonurĭ rurale croate-slavone	157 75
Impr. ung. cu premii	100.70
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	100.55
Renta de argint austr.	121 45
Renta de hârtie austr.	101.10
Renta de aur austr.	94.—
Losurĭ din 1860.	153.70
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.05
Acții de-ale Băncei ung. de credit	730.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	672 25
Napoleondorĭ	19.05
Mărcĭ imperiale germane	116.92½
London vista	239.75
Paris vista	95.27½
Rente de corône austr. 4%	95.20
Note italiene	—.—

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.